

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 66/2011-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. februára 2011 prerokoval sťažnosť občianskeho združenia K., H., zastúpeného advokátkou JUDr. P. R., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 M Cdo 13/2009 a jeho uznesením z 21. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť občianskeho združenia K. odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. januára 2011 doručená sťažnosť občianskeho združenia K., H. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. P. R., B., ktorou namietalo porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 M Cdo 13/2009 a jeho uznesením z 21. októbra 2010 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 17 C 10/2005-248 z 31. marca 2008 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) zamietol žalobu podanú žalobkyňou Mgr. R. Š. 20. októbra 2004, ktorou sa domáhala proti sťažovateľke ako žalovanej určenia neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru zo strany sťažovateľky.

Na základe odvolania žalobkyne Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 8 Co 122/2008-288 zo 4. decembra 2008 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) potvrdil rozsudok okresného súdu a v plnom rozsahu sa stotožnil s jeho právnymi závermi.

Najvyšší súd v konaní o mimoriadnom dovolaní podanom generálnym prokurátorom Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) proti rozsudku krajského súdu tomuto mimoriadnemu dovolaniu vyhovel a napadnutým uznesením zrušil rozsudok krajského súdu aj rozsudok okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu.

Sťažovateľ v úvode sťažnosti argumentoval v prospech danosti právomoci ústavného súdu napriek tomu, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je zrušujúcim uznesením, a nie konečným rozhodnutím vo veci, a uviedol:

«Sťažovateľ v uvedenej súvislosti poznamenáva, že si je vedomý princípu subsidiarity uplatňovaného v ústavnom súdnictve, ktorého logickým vyústením je to, že ústavný súd má zásadne právomoc na rozhodovanie sporu až v tom prípade, ak ochranu nemôže poskytnúť iný orgán (t. j. v danom prípade všeobecný súd). Majúc na zreteli tento princíp, vyvstávajú preto oprávnené úvahy o tom, či je v danom prípade založená právomoc ústavného súdu konať v danej veci, keďže napadnutým uznesením sa vec nekončí, ale vracia sa súdom nižších stupňov na ďalšie konanie. Formálny výklad v danom prípade zvädza k tomu, že ústavný súd, nie je v tejto fáze konania oprávnený založiť svoju právomoc, a je potrebné

„počkať“ na konečné rozhodnutia súdov. Takýto výklad však podľa presvedčenia sťažovateľa nie je správny, a v danom prípade aj nezodpovedá skutkovým okolnostiam prípadu. Je potrebné mať na zreteli, že súdy nižších stupňov budú viazané právnym názorom vysloveným dovolacím súdom v napadnutom uznesení, a teda už v tomto štádiu konania je možné považovať z materiálneho hľadiska za konečné, hoci z formálneho hľadiska ide len o „kasačné rozhodnutie“. Nie je teda možné a prípustné, aby súdy nižších stupňov prijali iný záver než vyslovil dovolací súd v napadnutom uznesení, a v uvedených súvislostiach sa ako podstatné javí, že dovolací súd považoval skutkový stav za ustálený a nenavrhol jeho doplnenie...

O tom, že napadnuté uznesenie je z materiálneho hľadiska rozhodnutie konečné, t. j. nie „zrušujúce“, ale „zmeňujúce“ svedčí aj to, že napadnutým uznesením dovolací súd vytýkal nižším súdom len nesprávne právne posúdenie, nie aj iné vady, ktoré mali byť dôvodom. Takýto postup preto odôvodňoval vydanie zmeňujúceho rozhodnutia, a nie zrušujúceho rozhodnutia (§243 b ods. 2. O. s. p. druhá veta v spojení s ustanovením § 243i ods. 2 O. s. p.). Podľa ustanovenia 243b ods. 2 O. s. p. (druhá veta) O. s. p.: „Ak nesprávnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia spočíva len v nesprávnom právnom posúdení správne zisteného skutkového stavu, dovolací súd zmení napadnuté rozhodnutie.“, ktoré sa s poukazom na ustanovenie § 243i ods. 2 O. s. p. vzťahuje aj na dovolacie konanie o mimoriadnom dovolaní, bolo v danom prípade namieste, aby dovolací súd vydal zmeňujúce, a nie zrušujúce rozhodnutie. Už len táto samotná okolnosť (resp. zjavná nezákonnosť) zakladá nielen prípustnosť ústavnej sťažnosti, ale aj jej dôvodnosť, berúc pritom náležitý zreteľ na procesnú ekonómiu ďalšieho konania a ústavnoprávny rozmer. Inými slovami povedané, z ústavnoprávneho hľadiska je neprípustné, aby sťažovateľ bol povinný čakať na ďalšie konanie na súde prvého stupňa a odvolacieho súdu, a tak sa zaťažoval ďalšími trovami konania a stavom právnej neistoty, len aby sa dosiahol formálny predpoklad prípustnosti ústavnej sťažnosti, keď za súčasného stavu (kedy sú súdy nižších stupňov viazané vysloveným právnym názorom a skutkový stav je uzavretý) je zřejmý výsledok konania, ktorý bude v danej veci nasledovať. Opačný výklad by minimálne porušoval právo účastníka na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov. A ešte inými slovami povedané, ak by ústavný súd v danom štádiu posúdil dôvodnosť napadnutého uznesenia z meritórnej stránky, tak takýto postup by pravdepodobne bol impulzom pre

d'alsie jeho procesné úkony smerujúce k ukončeniu konania. Okolnosti daného prípadu môžu byť nakoniec ústavným súdom posúdené ako „dôvody hodné osobitného zreteľa“ tak ako to predpokladá ustanovenie § 53 ods. 2 Zákona č. 38/1993 Z. z. o ústavnom súde v znení neskorších predpisov...»

Sťažovateľ v ďalšom uviedol podrobnú argumentáciu na podporu svojho tvrdenia o arbitrárnosti a nedostatočnom odôvodnení právnych záverov najvyššieho súdu, v ktorých vidí porušenie ním označených základných a iných práv.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

«1. Základné právo sťažovateľa... podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Najvyššieho súdu SR, spis. zn. 1M Cdo 13/2009 zo dňa 21. 10. 2010 a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené bolo.

2. Zrušuje sa v plnom rozsahu Uznesenie Najvyššieho súdu SR, spis. zn. 1M Cdo 13/2009 zo dňa 21. 10. 2010 a vec sa vracia Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Najvyšší súd SR je povinný uhradiť sťažovateľovi K. do 15 dní od doručenia tohto nálezu trovy konania na účet jeho právneho zástupcu Advokátska kancelária JUDr. P. R.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných a iných práv uznesením najvyššieho súdu, ktorým bol na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora zrušený rozsudok krajského súdu aj rozsudok okresného súdu a vec vrátená na ďalšie konanie okresnému súdu z dôvodu, že najvyšší súd sa nestotožnil s právnymi závermi vyslovenými v rozsudku okresného súdu a odobrenými v potvrdzujúcom rozsudku krajského súdu.

Ústavný súd uvádza, že podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základného práva alebo slobody môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02, IV. ÚS 115/07).

Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných, obchodných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Nie je možné akceptovať argumentáciu sťažovateľa a to, že síce napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je konečným rozhodnutím vo veci len z formálneho hľadiska, ale z hľadiska materiálneho je rozhodnutím konečným vzhľadom na viazanosť súdov nižšieho stupňa právnym názorom vysloveným v napadnutom uznesení. Pripustením takého výkladu by došlo k neprípustnému zásahu do inštančného postupu pri rozhodovaní všeobecných súdov v rozpore s ústavou vymedzenými právomocami ústavného súdu.

Ústavný súd preto konštatuje, že sťažnosť bola podaná predčasne, čo je okolnosť, ktorá vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu na preskúmanie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Sťažovateľ bude mať/má možnosť uplatniť ochranu svojich práv v konaní pred okresným súdom. Z uvedeného dôvodu ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. februára 2011